

EVROPSKÝ PARLAMENT

2004

2009

Petiční výbor

2008/2126(INI)

23. 9. 2008

NÁVRH ZPRÁVY

o boji proti klamavé reklamě firem vydávajících katalogy hospodářských subjektů (petice 0045/2006, 1476/2006, 0079/2003, 0819/2003, 1010/2005, 0052/2007, 0306/2007, 0444/2007, 0562/2007 a další)
(2008/2126(INI))

Petiční výbor

Zpravodaj: Simon Busuttil

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	3
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ	8

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

**o boji proti klamavé reklamě firem vydávajících katalogy hospodářských subjektů
(petice 0045/2006, 1476/2006, 0079/2003, 0819/2003, 1010/2005, 0052/2007, 0306/2007,
0444/2007, 0562/2007 a další)
(2008/2126(INI))**

Evropský parlament,

- s ohledem na petice 0045/2006, 1476/2006, 0079/2003, 0819/2003, 1010/2005, 0052/2007, 0306/2007, 0444/2007, 0562/2007 a další,
  - s ohledem na dřívější jednání Petičního výboru o petici 45/2006 a dalších,
  - s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/114/ES ze dne 12. prosince 2006 o klamavé a srovnávací reklamě (kodifikované znění)¹, která nahradila směrnici 84/450/EHS² ve znění směrnice 97/55/ES³,
  - s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách)⁴,
  - s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) 2006/2004 ze dne 27. října 2004 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání zákonů na ochranu zájmů spotřebitele (nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele)⁵,
  - s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 98/27/ES ze dne 19. května 1998 o žalobách na zdržení se jednání v oblasti ochrany zájmů spotřebitelů⁶,
  - s ohledem na čl. 192 odst. 1 jednacího řádu,
  - s ohledem na zprávu Petičního výboru (A6-0000/2008),
- A. vzhledem k tomu, že Parlament obdržel více než 400 peticí, zejména od malých podniků, které tvrdí, že se staly obětí klamavé reklamy firem vydávajících katalogy hospodářských subjektů („katalogových firem“) a v důsledku toho utrpěly finanční škodu,
- B. vzhledem k tomu, že tyto stížnosti odrážejí rozšířené používání nepoctivých

---

¹ Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 21.

² Směrnice Rady 84/450/EHS ze dne 10. září 1984 o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se klamavé reklamy, Úř. věst. L 250, 19.9.1984, s. 17.

³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/55/ES ze dne 6. října 1997, kterou se mění směrnice 84/450/EHS o klamavé reklamě tak, aby zahrnovala srovnávací reklamu, Úř. věst. L 290, 23.10.1997, s. 18.

⁴ Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22.

⁵ Úř. věst. L 364, 9.12.2004, s. 1.

⁶ Úř. věst. L 166, 11.6.1998, s. 51.

podnikatelských praktik, k nimž se uchýlily některé „katalogové firmy“ a které se dotkly tisíců podniků v Evropské unii i třetích zemích a měly na ně výrazný finanční dopad,

- C. vzhledem k tomu, že podnikatelské praktiky, jež jsou předmětem stížností, obvykle spočívají v tom, že firma vydávající katalog hospodářských subjektů osloví podniky, zpravidla poštou, a vyzve je, aby vyplnily nebo aktualizovaly svůj obchodní název a své kontaktní údaje, přičemž v nich vzbudí mylný dojem, že budou v tomto katalogu uvedeny bezplatně, zatímco tyto podniky později zjistí, že ve skutečnosti, aniž by tak chtěly učinit, podepsaly smlouvu, která je obvykle zavazuje k tomu, že budou nejméně tři roky zapsány v katalogu hospodářských subjektů za roční poplatek ve výši přibližně 1 000 EUR,
- D. vzhledem k tomu, že formuláře používané při této činnosti jsou obvykle nejednoznačné a obtížně srozumitelné a navozují mylný dojem, že bude podnik zapsán do katalogu bezplatně, avšak ve skutečnosti je vmanévrován do nechtěné smlouvy na reklamu v katalogu hospodářských subjektů,
- E. vzhledem k tomu, že směrnice 2006/114⁷ se vztahuje i na obchodní úkony mezi firmami a stanoví, že „klamavou reklamou“ se rozumí „každá reklama, která jakýmkoli způsobem, včetně předvedení, klame nebo pravděpodobně může klamat osoby, kterým je určena nebo které zasáhne, a která pro svůj klamavý charakter pravděpodobně ovlivní jejich ekonomické chování, nebo která z těchto důvodů poškodí nebo může poškodit jiného soutěžitele“,
- F. vzhledem k tomu, že směrnice 2005/29/ES⁸ o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům se nevztahuje na nepoctivé praktiky uplatňované mezi firmami, a proto se na ni v její stávající podobě nemohou předkladatelé peticí odvolávat,
- G. vzhledem k tomu, že nařízení (ES) 2006/2004⁹ o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování zákonů na ochranu zájmů spotřebitele definuje „protiprávní jednání uvnitř Společenství“ jako „každé jednání nebo opomenutí, které je v rozporu se zákony na ochranu zájmů spotřebitele ..... a které poškozuje nebo může poškodit společné zájmy spotřebitelů s bydlištěm v členském státě nebo členských státech jiných, než je členský stát, ve kterém má uvedené jednání nebo opomenutí původ nebo ve kterém k němu došlo; nebo ve kterém je usazen odpovědný prodejce nebo dodavatel; nebo ve kterém se nacházejí důkazy nebo aktiva týkající se tohoto jednání nebo opomenutí“,
- H. vzhledem k tomu, že většina předkladatelů peticí si stěžuje na firmu vydávající katalog hospodářských subjektů s názvem European City Guide, která má sídlo ve španělské Valencii, ale uváděny jsou i další firmy, jež katalogy hospodářských subjektů vydávají, jako např. Construct Data Verlag, Deutscher Adressdienst GmbH a NovaChannel, přičemž je však nutno poznamenat, že další firmy tuto podnikatelskou činnost provozují zákonným způsobem,
- I. vzhledem k tomu, že ačkoli jsou tyto nekalé obchodní praktiky zacíleny především na malé podniky, oslovovány jsou také profesní a dokonce i neziskové subjekty, například

⁷ Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 21–27.

⁸ Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22–39.

⁹ Úř. věst. L 364, 9.12.2004, s. 1–11.

školy, knihovny a místní společenská, resp. zájmová sdružení,

- J. vzhledem k tomu, že „katalogové firmy“ mají nezřídka sídlo v jiném členském státě, než ve kterém se nachází sídlo oběti, a ta se proto jen obtížně dovolává ochrany u příslušných vnitrostátních orgánů; vzhledem k tomu, že oběti se také často nedomohou nápravy u vnitrostátních orgánů na ochranu spotřebitele, které jim sdělí, že příslušný právní předpis je koncipován tak, aby chránil spotřebitele, nikoli podniky; vzhledem k tomu, že jakožto malé podniky většina obětí často nedisponuje dostatečnými zdroji, aby mohly usilovat o účinnou nápravu,
- K. vzhledem k tomu, že oběti těchto praktik jsou nekompromisně nuceny k úhradě, a to buď samotnými „katalogovými firmami“, nebo dokonce i najatými vymahatelskými společnostmi; vzhledem k tomu, že si oběti stěžují na to, že tento postup pocítují jako nátlak a vyhrožování, a mnohé z nich často nakonec proti své vůli zaplatí, aby se vyhnuly dalšímu obtěžování,
- L. vzhledem k tomu, že až na několik výjimek nebyla na oběti, které odmítly zaplatit, podána soudní žaloba,
- M. vzhledem k tomu, že řada členských států podnikla kroky, zejména osvětové povahy, k řešení tohoto problému,
- N. vzhledem k tomu, že Rakousko v roce 2000 změnilo svůj zákon o nekalých obchodních praktikách, v jehož § 28a se nyní stanoví, že „je zakázáno inzerovat v rámci podnikatelské činnosti a pro účely hospodářské soutěže registraci v katalogích, jako jsou například „zlaté stránky“, telefonní a podobné seznamy, prostřednictvím platebního formuláře, složenky, faktury, nabídky opravy nebo podobným způsobem či nabízet takovou registraci přímo, aniž by bylo jednoznačně a zřetelnými grafickými prostředky uvedeno, že daná reklama je výlučně nabídkou na uzavření smlouvy“,
- O. vzhledem k tomu, že tyto praktiky jsou používány již několik let a za tuto dobu jim padl za oběť velký počet podniků, přičemž významný je i jejich finanční dopad na celém vnitřním trhu,
  - 1. vyjadřuje znepokojení nad tímto problémem, na který upozorňují předkladatelé peticí a jenž je zjevně rozšířen, týká se většího počtu členských států a má významný finanční dopad, zejména na malé podniky;
  - 2. domnívá se, že vzhledem k přeshraniční povaze tohoto problému by měly orgány Společenství zajistit přiměřenou nápravu, aby oběti například mohly účinně napadnout platnost smluv uzavřených na základě klamavé reklamy, aby tyto smlouvy byly zrušeny a aby bylo možné získat zpět částku, kterou již oběti uhradily;
  - 3. naléhavě vyzývá oběti, aby hlásily nekalé jednání podnikatelských subjektů příslušným vnitrostátním orgánům a aby si předtím, než uhradí poplatky požadované nepoctivou „katalogovou firmou“, opatřily potřebné informace;
  - 4. vyjadřuje politování nad tím, že navzdory rozšířenému používání těchto praktik se zdá, že právní předpisy EU a vnitrostátní právní předpisy nejsou schopny zajistit dostatečnou

nápravu, nebo nejsou na vnitrostátní úrovni náležitě prosazovány; s politováním rovněž konstatuje, že nápravu nejsou zjevně schopny zjednat ani příslušné vnitrostátní orgány;

5. vítá úsilí, jež vyvíjejí evropské a vnitrostátní podnikatelské organizace s cílem zvýšit povědomí svých členů o tomto problému, a vyzývá je, aby toto úsilí ještě zintenzivnily, a v první řadě tak snížily počet budoucích obětí nepoctivých „katalogových firem“;
6. vítá kroky, které učinily některé členské státy jako např. Itálie, Španělsko, Nizozemsko, Belgie a Spojené království, ale zejména Rakousko ve snaze zabránit „katalogovým firmám“ v nepoctivé činnosti; zastává však názor, že toto úsilí není dostatečné;
7. vyzývá Komisi a členské státy, aby v úzké spolupráci s vnitrostátními a evropskými organizacemi zastupujícími podnikatelské subjekty zintenzivnily úsilí o zvýšení povědomí o tomto problému, a bylo o něm tak informováno více lidí, kteří by tak byli schopni se klamavé reklamy, jež je může vlákat do nechtěných inzertních smluv, vyvarovat;
8. vyzývá Komisi, aby se zabývala problémem nepoctivého jednání v podnikání v rámci iniciativy „Small Business Act“;
9. vyjadřuje politování nad tím, že směrnice 2006/114/ES¹⁰ o klamavé a srovnávací reklamě, která se vztahuje na obchodní úkony mezi firmami, o něž v tomto případě jde, zjevně buď nezajišťuje dostatečně účinnou nápravu, nebo není náležitě prosazována členskými státy;
10. připomíná, že ačkoli Komise není oprávněna přímo vymáhat, aby fyzické nebo právnické osoby dodržovaly ustanovení uvedené směrnice, ze své pozice strážkyně smlouvy je povinna zajistit, aby byla tato směrnice náležitě uplatňována členskými státy;
11. vyzývá Komisi, aby zintenzivnila sledování uplatňování této směrnice především v těch členských státech, v nichž mají podle dostupných informací nepoctivé „katalogové firmy“ sídlo, zejména ve Španělsku, kde se nachází sídlo „katalogové firmy“, na niž si předkladatelé peticí stěžují nejčastěji, a v České republice, kde bylo vydáno soudní rozhodnutí v neprospěch obětí způsobem, který zpochybňuje uplatňování uvedené směrnice v této zemi; vyzývá Komisi, aby informovala Parlament o svých zjištěních;
12. vyjadřuje politování nad tím, že se směrnice 2005/29/ES¹¹ o nekalých praktikách nevztahuje na obchodní úkony prováděné mezi firmami a že se členské státy, zdá se, zdráhají oblast její působnosti rozšířit; poznamenává však, že členské státy mohou jednostranně rozšířit oblast působnosti svých vnitrostátních právních předpisů na ochranu spotřebitele i na obchodní úkony mezi firmami, a aktivně jim doporučuje, aby tak učinily;
13. vítá kroky Rakouska, které šlo příkladem, když do svých vnitrostátních právních předpisů o nepoctivých „katalogových firmách“ doplnilo zvláštní zákaz, a vyzývá Komisi, aby s ohledem na přeshraniční povahu tohoto problému zvažila zahájení nové legislativní iniciativy, která by vycházela z rakouského modelu, jenž výslovně zakazuje inzerci v katalogích hospodářských subjektů, pokud potenciální klient neobdrží jednoznačnou a z grafického hlediska zřetelnou informaci, že taková inzerce je výlučně nabídkou na

---

¹⁰ Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 21–27.

¹¹ Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22–39.

uzavření smlouvy za úhradu;

14. konstatuje, že vnitrostátní právní předpisy často nepostačují k tomu, aby bylo možné uplatnit právní prostředky proti „katalogovým firmám“ se sídlem v jiném členském státě, a naléhavě proto vyzývá Komisi, aby zprostředkovala aktivnější přeshraniční spolupráci mezi příslušnými vnitrostátními orgány, a umožnila jim tak zajišťovat pro oběti účinnější nápravu;
15. vyjadřuje politování nad tím, že nařízení (ES) 2006/2004¹² o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování zákonů na ochranu zájmů spotřebitele není dostatečně využíváno, a vyzývá Komisi, aby zintenzivnila sledování uplatňování tohoto nařízení a požádala příslušné vnitrostátní orgány, aby častěji využívaly tento právní nástroj, který by mohl zajistit nápravu v případech protiprávního jednání zasahujícího do několika členských států;
16. vítá příklad Belgie, kde všichni, kteří se stali obětí nekalých praktik, mohou podat žalobu v zemi svého bydliště;
17. naléhavě vyzývá členské státy, aby zajistily, že firmám, které se staly obětí klamavé reklamy, bude k dispozici jasně určený vnitrostátní orgán, u něhož mohou podat stížnost a domáhat se nápravy, a to i v případech, jako jsou tyto, kdy jsou klamavou reklamou postiženy podniky;
18. vyzývá Komisi, aby pro příslušné vnitrostátní orgány vypracovala pokyny obsahující osvědčené postupy, které tyto orgány budou moci použít v případech, kdy budou upozorněny na klamavou reklamu;
19. vyzývá Komisi, aby spolupracovala se třetími zeměmi a s příslušnými mezinárodními organizacemi a zabránila tomu, aby nepoctivé „katalogové firmy“ ze třetích zemí poškozovaly podniky se sídlem v Evropské unii;
20. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a členským státům.

---

¹² Úř. věst. L 364, 9.12.2004, s. 1.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Úvod

Mnoho firem, a často se jedná o malé podniky, se stává obětí nepoctivého jednání v podobě klamavé reklamy. Běžně jde o to, že se oběti nechtěně upíší k inzerci v katalogu hospodářských subjektů poté, co v nich byl vyvolán dojem, že tato inzerce bude zdarma.

Oběti zpravidla obdrží formulář od nepoctivé „katalogové firmy“ a jsou vyzvány, aby vyplnily, opravily nebo aktualizovaly své obchodní údaje. Často jsou informovány o tom, že aktualizace údajů je bezplatná. Na základě této informace údaje aktualizují a formulář odešlou. Neuvědomí si však, že podpisem formuláře zároveň podepisují smlouvu, která je zavazuje k umístění inzerátu do katalogu hospodářských subjektů na dobu nejméně tří let za roční poplatek ve výši přibližně 1 000 EUR. To, že se jedná o podvod, oběti zjistí teprve tehdy, když obdrží dopis od stejné firmy, ve kterém je jim sděleno, že zadaly umístění inzerátu do katalogu, a fakturu s výzvou k úhradě. Ti, kdo nezaplatí, jsou často obtěžováni a „katalogová firma“, popř. jí najatá vymahatelská společnost, jim dokonce vyhrožuje podáním žaloby. Mnohé z obětí se vzdají a uhradí požadovanou částku, aby se dalším obtěžováním vyhnuly.

Mezi postiženými jsou tisíce podniků z celé Evropské unie. Vzhledem k tomu, že smlouva stojí okolo 1 000 EUR ročně a uzavírá se na nejméně tři roky, lze finanční dopad na území EU považovat za významný.

Ačkoli je zřejmé, že uvedené případy obsahují prvek nekalých podnikatelských praktik, které jsou obvykle nezákonné, není zcela jasné, zda právní předpisy EU zajišťují nápravu, a pokud ano, zda je v jednotlivých členských státech o tuto nápravu v dostatečné míře usilováno.

Takže nepoctivé „katalogové firmy“ ke svým podvodům často využívají šedé zóny právních předpisů nebo jejich nedostatečné vymahatelnosti na vnitrostátní úrovni. Společným znakem je to, že tyto firmy mají obvykle sídlo v jiném státě, než ve kterém se nachází sídlo oběti. Pro oběti je tak obtížné uplatnit vnitrostátní právní předpisy a přimět příslušné vnitrostátní orgány, aby je hájily v jiném členském státě. Podnikatelské subjekty navíc často zjistí, že vnitrostátní orgány na ochranu spotřebitele mají tendenci jejich stížnosti odbývat s tím, že právní předpisy na ochranu spotřebitele se vztahují na spotřebitele, a nikoli na podniky. V důsledku toho nemají oběti k dispozici účinný prostředek nápravy a nekalé podnikání této povahy může vzkvétat.

Klamavou reklamu však nepoužívají všechny „katalogové firmy“; velký počet firem, jež katalogy hospodářských subjektů vydávají, podniká v plném souladu se zákonem. Dokonce dodržují etický kodex, z něhož jednoznačně vyplývá, že na objednavce musí být zřetelně vyznačeno, že se jedná o objednávku, a že bezplatnou inzerci nelze směřovat s inzercí placenou. Některé „katalogové firmy“ se nicméně uchylují k nekalým podnikatelským praktikám. Většina stížností, které obdržel Evropský parlament, se týkala katalogu hospodářských subjektů s názvem European City Guide ze španělské Valencie, ale uváděny byly i další firmy, např. Construct Data Verlag, Deutscher Adressdienst GmbH a NovaChannel. Některé katalogy hospodářských subjektů vydávané nepoctivými firmami jsou rovněž publikovány na internetu. Podle informací svých zástupců rozešle jen European City Guide každoročně okolo 6,5 mil. formulářů.

Cíle této zprávy

Petiční výbor Evropského parlamentu obdržel více než 400 peticí od postižených malých podniků z celé Evropské unie (a dokonce i z některých třetích zemí). Někteří poslanci Evropského parlamentu navíc o těchto stížnostech písemně informovali Evropskou komisi a dále byla ze strany poslanců Parlamentu položena řada otázek k písemnému a ústnímu zodpovězení. Evropský parlament z vlastní iniciativy povolil vypracování této zprávy, která se problémem zabývá důkladněji a obsahuje návrhy následných opatření. Zpravodaj tedy prostřednictvím této zprávy usiluje:

- o zvýšení povědomí o tomto problému, aby se snížil počet budoucích obětí nekalých podnikatelských praktik,
- o to, aby státy EU zpřísnily vnitrostátní právní předpisy a zajistily náležité prosazování právních předpisů EU o klamavé reklamě a nekalých obchodních praktikách,
- o to, aby Komise zintenzivnila sledování dodržování právních předpisů EU a zlepšila stávající předpisy EU, které stanoví, že není přiměřené zamezit provádění těchto praktik jednou provždy, a
- o poskytnutí podpory a informací dosavadním obětem.

Právní předpisy EU

Na úrovni Společenství existují tři právní předpisy EU, které danou oblast významně upravují. Jedná se o tyto předpisy:

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/114/ES o klamavé a srovnávací reklamě, která nahradila směrnici 84/450/EHS¹³ ve znění směrnice 97/55/ES¹⁴,
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES¹⁵ o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu (směrnice o nekalých obchodních praktikách),
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) 2006/2004¹⁶ o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání zákonů na ochranu zájmů spotřebitele (nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele).

Konzultace před vypracováním zprávy

Před vypracováním této zprávy se zpravodaj zúčastnil různých konzultačních schůzek, včetně schůzky s evropskou komisařskou pro ochranu spotřebitelů Meglenou Kunevovou a setkání s několika poslanci EP, kteří se o tuto problematiku zajímají, neboť obdrželi stížnosti od svých voličů. Zpravodaj rovněž konzultoval s obchodními organizacemi zastupujícími podniky, zejména malé podniky v Evropě, např. se sdruženími Eurochambres, UEAPME, Evropskou asociací vydavatelů katalogů hospodářských subjektů a samozřejmě se samotnými oběťmi.

---

¹³ Úř. věst. L 250, 19.9.1984, s. 17–20.

¹⁴ Úř. věst. L 290, 23.10.1997, s. 18–23.

¹⁵ Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22–39.

¹⁶ Úř. věst. L 364, 9.12.2004, s. 1–11.

Petiční výbor uspořádal ve čtvrtek 11. září 2008 v prostorách Parlamentu veřejný workshop s názvem „Zastavme nekalé podnikatelské praktiky: boj proti nepoctivým katalogovým firmám“. V rámci této akce si měli poslanci EP možnost vyslechnout předkladatele peticí a představitele zastupujících organizací, Komise i zástupce firmy European City Guide, na kterou si předkladatelé peticí stěžují zdaleka nejčastěji.

Závěry zprávy

Zpravodaj je toho názoru, že předkladatelé peticí upozorňují na skutečně závažný problém, jenž je zjevně rozšířen, týká se většího počtu členských států a má významný finanční dopad, zejména na malé podniky. Zpravodaj se dále domnívá, že vzhledem k přeshraniční povaze tohoto problému je zřejmé, že by orgány Společenství měly obětem zajistit přiměřenou nápravu. Tato náprava by měla obětem dát možnost napadnout platnost smluv uzavřených na základě klamavé reklamy a rovněž by jim měla umožnit získat zpět částku, kterou kvůli nepoctivým praktikám uhradily.

Ve zprávě je vyjádřeno politování nad tím, že stávající vnitrostátní orgány zřejmě nejsou schopny obětem přiměřenou nápravu zajistit, a je v ní také vysloven názor, že navzdory značnému rozšíření těchto nepoctivých obchodních praktik se zdá, že právní předpisy EU ani jednotlivých členských států nejsou dostatečné k tomu, aby účinnou nápravu zajistily, nebo nejsou řádně vymáhány.

Informovanost obětí

Zpráva naléhavě vyzývá oběti, aby hlásily nekalé jednání podnikatelských subjektů příslušným vnitrostátním orgánům a aby si předtím, než uhradí poplatky požadované nepoctivou „katalogovou firmou“, opatřily potřebné informace. Oběti by dále měly na své případy upozornit obchodní sdružení a sdružení spotřebitelů i jejich zástupce v Evropském parlamentu, aby bylo možné posílit kroky podniknuté v boji proti nepoctivým „katalogovým firmám“ na evropské úrovni.

Zvyšování povědomí

V této zprávě je oceněno úsilí, jež vyvíjejí evropské a vnitrostátní podnikatelské organizace s cílem zvýšit povědomí svých členů o této věci, a tyto organizace jsou vyzvány, aby toto úsilí ještě zintenzivnily, a v první řadě tak snížily počet budoucích obětí nepoctivých „katalogových firem“. Vítá také kroky, které učinily některé členské státy jako např. Itálie, Španělsko, Nizozemsko, Belgie, Spojené království, ale zejména Rakousko ve snaze zabránit „katalogovým firmám“ v nepoctivé činnosti. Konstatuje však, že toto úsilí není dostatečné.

Pokud jde o zvyšování povědomí, vyzývá zpráva Evropskou komisi a členské státy, aby v úzké spolupráci s vnitrostátními a evropskými organizacemi zastupujícími podnikatelské subjekty zintenzivnily úsilí o zvýšení povědomí o tomto problému, a bylo o něm tak informováno více lidí, kteří by tak byli schopni se klamavé reklamy, jež je může vlákat do nechtěných smluv, vyvarovat.

Zpráva rovněž vyzývá Evropskou komisi, aby se touto stížností zabývala v rámci iniciativy „Small Business Act“.

Směrnice 2006/114/ES¹⁷ o klamavé a srovnávací reklamě

Zpráva poukazuje na to, že směrnice 2006/114/ES¹⁸ o klamavé a srovnávací reklamě se vztahuje na obchodní úkony prováděné mezi firmami, což znamená, že se vztahuje i na problém, s nímž se potýkají oběti nepoctivých „katalogových firem“. Tato směrnice byla provedena ve vnitrostátním právu všech členských států a její ustanovení umožňují nařídít zastavení činnosti a zahájit jiné soudní řízení s cílem zakázat další využívání klamavé reklamy. Zjevně však nezajišťuje dostatečně účinnou nápravu, nebo není náležitě prosazována členskými státy.

Ve zprávě je proto obsažena výzva Evropské komisi, aby sledování uplatňování směrnice 2006/114/ES¹⁹ věnovala zvýšenou pozornost. To je zapotřebí nejvíce v těch členských státech, v nichž mají podle dostupných informací nepoctivé „katalogové firmy“ sídlo, ale zejména ve Španělsku, kde se nachází sídlo „katalogové firmy“, na niž si předkladatelé petici stěžují nejčastěji. Zvláštní pozornost je třeba věnovat i České republice, kde bylo nedávno vydáno soudní rozhodnutí v neprospěch obětí způsobem, který zjevně zpochybňuje účinnost uplatňování uvedené směrnice v této zemi.

Zpráva vyzývá Komisi, aby informovala Evropský parlament o svých zjištěních.

Směrnice 2005/29/ES²⁰ o nekalých praktikách

Ve zprávě je vyjádřeno politování nad tím, že se směrnice 2005/29/ES²¹ o nekalých praktikách nevztahuje na obchodní úkony prováděné mezi firmami a že se členské státy, zdá se, zdráhají oblast její působnosti rozšířit. Na druhé straně členské státy směřují jednostranně rozšířit působnost svých vnitrostátních právních předpisů na ochranu spotřebitele na obchodní úkony, a proto státy, které chtějí poskytovat ochranu prostřednictvím vnitrostátní legislativy, tak mohou svobodně učinit, aniž by musely čekat na to, až bude předpis EU změněn legislativní iniciativou Komise.

Nejlepším příkladem boje proti nepoctivým „katalogovým firmám“ je zřejmě Rakousko, která své vnitrostátní právní předpisy týkající se nekalých obchodních praktik změnilo již v roce 2000. § 28a tohoto zákona nyní stanoví, že „je zakázáno inzerovat v rámci podnikatelské činnosti a pro účely hospodářské soutěže registraci v katalogích, jako jsou například „zlaté stránky“, telefonní a podobné seznamy, prostřednictvím platebního formuláře, složky, faktury, nabídky opravy nebo podobným způsobem či nabízet takovou registraci přímo, aniž by bylo jednoznačně a zřetelnými grafickými prostředky uvedeno, že daná reklama je výlučně nabídkou na uzavření smlouvy“.

Zpravodaj se domnívá, že rakouský model je dobrým příkladem hodným následování. Zpráva proto vyzývá Evropskou komisi, aby s ohledem na přeshraniční povahu tohoto problému zvážila zahájení nové legislativní iniciativy, která by vycházela z rakouského modelu, jenž výslovně zakazuje inzerci v katalogích hospodářských subjektů, pokud potenciální klient neobdrží jednoznačnou a z grafického hlediska zřetelnou informaci, že taková inzerce je

¹⁷ Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 21–27.

¹⁸ Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 21–27.

¹⁹ Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 21–27.

²⁰ Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22–39.

²¹ Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22–39.

výlučně nabídkou na uzavření smlouvy za úhradu.

Nařízení (ES) 2006/2004²² o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání zákonů na ochranu zájmů spotřebitele

Ve zprávě se dále konstatuje, že vnitrostátní právní předpisy často nepostačují k tomu, aby bylo možné uplatnit právní prostředky proti „katalogovým firmám“ se sídlem v jiném členském státě, a naléhavě proto vyzývá Komisi, aby zprostředkovala aktivnější přeshraniční spolupráci mezi příslušnými vnitrostátními orgány, a umožnila jim tak zajišťovat pro oběti účinnější nápravu.

Např. v Belgii všichni, kdo se stali oběťmi nekalých praktik, mohou podat v zemi svého bydliště žalobu a nedávno skutečně došlo k tomu, že oběti jedné z nepoctivých „katalogových firem“ vyhrály soudní řízení vedené proti ní (firma dostala pokutu), i když v době, kdy byla tato zpráva vypracována, rozsudek kvůli možnosti odvolání zřejmě stále nenabyl právní moci.

V Rakousku jsou známy případy, kdy byly oběti v soudních řízeních proti „katalogovým firmám“ úspěšné.

Na druhé straně v České republice oběti v soudním řízení, které proti nim zahájila „katalogová firma“, zjevně neuspěly a tento konkrétní případ vyvolává vážné pochybnosti, zda Česká republika náležitě provádí ustanovení směrnice 2006/114/ES²³.

Když měla jedna z nejzmiňovanějších „katalogových firem“ s názvem European City Guide své sídlo v Barceloně, udělila jí katalánská vláda třikrát pokutu a rovněž jí nařídila dočasně na období jednoho roku zastavit činnost. Firma nakonec přesídlila do Valencie, kde nadále vykonává svou činnost za poněkud přísnějších podmínek. Potenciální oběti nyní například obdrží informaci, že mají právo svou objednávku do sedmi dnů zrušit. O tom, k čemu se skutečně zavázaly, se však většinou dozvědí až po uplynutí této lhůty. Firma rovněž zřídila funkci jakéhosi ochránce klientů (defensor del cliente), který přijímá jejich stížnosti. Zdá se však, že tato funkce není na samotné „katalogové firmě“ nezávislá, a nebudí tudíž dostatečnou důvěru. Zpravodaj se proto domnívá, že tato „katalogová firma“ nečinila dost pro to, aby její potenciální klienti nepodepsali za přispění klamavých prostředků inzertní smlouvu, o niž nikdy nestáli.

Navíc neexistují žádné zprávy o tom, že by na základě nařízení (ES) 2006/2004²⁴ o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování zákonů na ochranu zájmů spotřebitele vnitrostátní orgány jiných členských států žádaly o nápravu přímo u soudů ve Valencii.

Je známo, že ve Spojeném království použil ustanovení nařízení (ES) 2006/2004²⁵ o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování zákonů na ochranu zájmů spotřebitele Úřad pro spravedlivé obchodování (Office of Fair Trading). Tento úřad, který rovněž odpovídá za ochranu spotřebitele, toto nařízení podle dostupných údajů úspěšně použil v žádosti o soudní příkaz proti belgickým a nizozemským firmám, které podle zjištění zasílaly britským občanům nevyžádané a klamavé nabídky. Přestože se jedná o pozitivní krok správným směrem, případ se netýkal nepoctivých „katalogových firem“.

²² Úř. věst. L 364, 9.12.2004, s. 1–11.

²³ Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 21–27.

²⁴ Úř. věst. L 364, 9.12.2004, s. 1–11.

²⁵ Úř. věst. L 364, 9.12.2004, s. 1–11.

O jiných případech, při nichž by bylo vnitrostátními orgány v dostatečné míře uplatněno nařízení 2006/2004²⁶ za účelem zajištění nápravy (např. vydání soudního příkazu) u stížností, které mají původ v jiném členském státě, je toho známo málo. Jako důvody se jeví náklady spojené s podáním žaloby, složitost a zdlouhavost řízení a omezená působnost soudního příkazu.

Nutnost posílit vnitrostátní orgány

Zpráva naléhavě vyzývá členské státy, aby zajistily, aby firmám, které se staly obětí klamavé reklamy, byl k dispozici jasně určený vnitrostátní orgán, u něhož mohou podat stížnost a domáhat se nápravy. V současnosti tomu tak často není, neboť vnitrostátní orgány na ochranu spotřebitele se mnohdy stížnostmi, které podaly firmy, nezabývají a omezují se na stížnosti spotřebitelů. Zpráva rovněž vyzývá Evropskou komisi, aby pro příslušné vnitrostátní orgány vypracovala pokyny obsahující osvědčené postupy, které tyto orgány budou moci použít v případech, kdy budou upozorněny na klamavou reklamu.

Nepoctivé „katalogové firmy“ se sídlem ve třetích zemích

Na závěr zpráva vyzývá Komisi, aby spolupracovala se třetími zeměmi a s příslušnými mezinárodními organizacemi a zabránila tomu, aby nepoctivé „katalogové firmy“ ze třetích zemí poškozovaly podniky se sídlem v Evropské unii.

---

²⁶ Úř. věst. L 364, 9.12.2004, s. 1–11.